

Dato: 26. november 2013
Til: Folketingets Miljøudvalg
Sagsbehandler: Bente Villumsen, 4097 3243, bv@dn.dk

Indsatsområder – sagen kort

Ændringen

I L72 flyttes bestemmelser om grundvandskortlægning og udpegning af områder fra miljømålsloven til vandforsyningsloven. I den forbindelse foretages en mindre ændring ("præcisering") af den nye § 11 a, stk. 1, nr. 5).

Ændringen vil betyde, at kommunerne ikke længere er forpligtet til at udarbejde indsatsplaner for hele det område, som er omfattet af grundvandskortlægningen, men kun for de områder, som er nitratfølsomme. Det er et problem af to grunde:

- 1) Der bliver ikke krav om at udarbejde indsatsplaner i de dele af landet, der ikke er nitratfølsomme. Det gælder især områder med særlige drikkevandsinteresser på øerne, men også en del steder i Jylland.
- 2) Indsatsplanerne skal ikke dække sammenhængende hydrologiske enheder, men kun den nitratfølsomme del. Det betyder, at en indsatsplan ikke omfatter alle forureningskilder i et område med særlige drikkevandsinteresser (OSD) eller et indvindingsopland.

Konsekvenser

DANVA og DN er bekymrede for konsekvenserne af lovforslaget:

- Indsatsplaner uden for nitratfølsomme indvindingsområder (NFI) vil ikke være obligatoriske, og de er ikke finansierede. Vi frygter derfor, at hovedparterne af kommunerne vil fravælge dem.
- Indsatsområder udpeges med udgangspunkt i nitratfølsomme indvindingsområder (NFI), som udgør 15 % af Danmarks areal, og ikke områder med særlige drikkevandsinteresser (OSD) og indvindingsoplande, som udgør 40 % af Danmarks areal.
- Mange almene vandforsyninger får ingen indsatsplan for deres indvindingsopland, selvom de har bidraget til finansieringen.
- Indsatsplaner og foranstaltninger, som kun rettes mod nitratfølsomme dele af et indvindingsopland eller et område med særlige drikkevandsinteresser vil være nytteløse. Forureningskilder i de øvrige dele af området vil stadig kunne forurene grundvandet.
- Indvindingen til Danmarks største byer vil kun i meget lille omfang være beskyttet af indsatsplaner.

Forslag

DN og DANVA foreslår, at § 11 a, stk. 1, nr. 5 i stedet formuleres som følger:

5) delområder **inden for de områder med særlige drikkevandsinteresser**, jf. nr. 2, og indvindingsoplande, jf. nr. 3, på baggrund af en vurdering af arealanvendelsen, forureningstrusler og den naturlige beskyttelse af vandressourcerne, hvor en særlig indsats til beskyttelse af vandressourcerne er nødvendig til sikring af drikkevandsinteresserne (indsatsområder).

I den bekendtgørelse, som skal udstedes med hjemmel i § 11 a, skal det fastsættes, at indsatsområder skal omfatte et helt område med særlige drikkevandsinteresser, en hydrologisk afgrænset del heraf eller et helt indvindingsopland uden for områder med særlige drikkevandsinteresser.

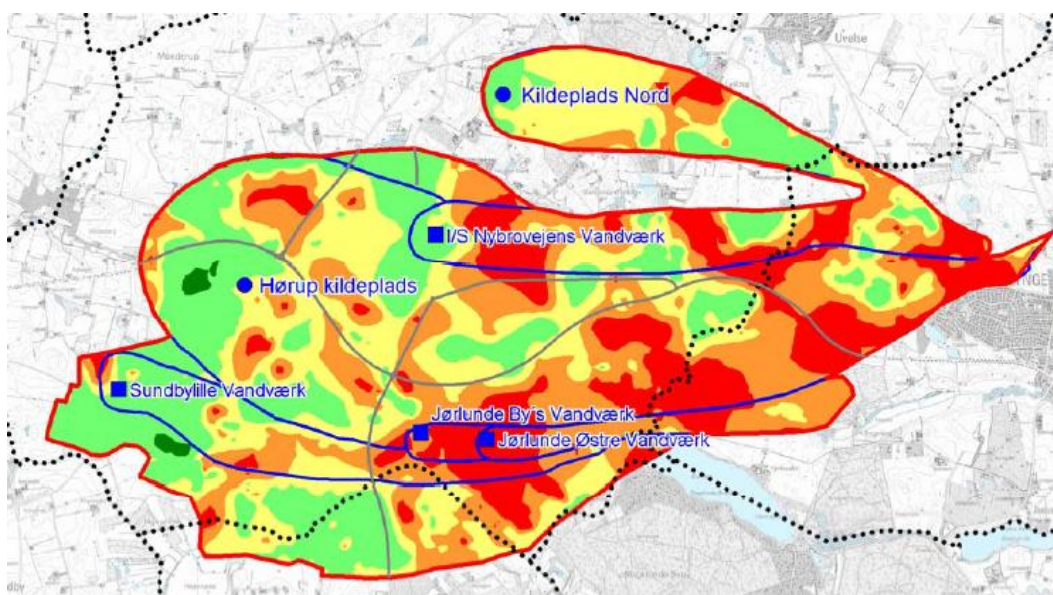
Økonomi

Kommunerne er allerede blevet kompenseret for at udarbejde indsatsplaner for hele det område, som grundvandskortlægningen omfatter. Forslaget vil derfor ikke have økonomiske konsekvenser. Omvendt, hvis arealet, der skal udarbejdes indsatsplaner for, reduceres som i lovforslaget, har vandværkerne igennem en årrække betalt for høj afgift.

De økonomiske udredninger, som ligger til grund for afgiften, fremgår af den rapport, udarbejdet af Deloitte for By- og Landskabsstyrelsen. Jf. lovforslag fremsat den 30. oktober 2008 af Troels Lund Poulsen (om ændring af lov om vandforsyning m.v. og lov om miljømål m.v. for vandforekomster og internationale naturbeskyttelsesområder (Regulering af afgift til drikkevandsbeskyttelse m.v.)).

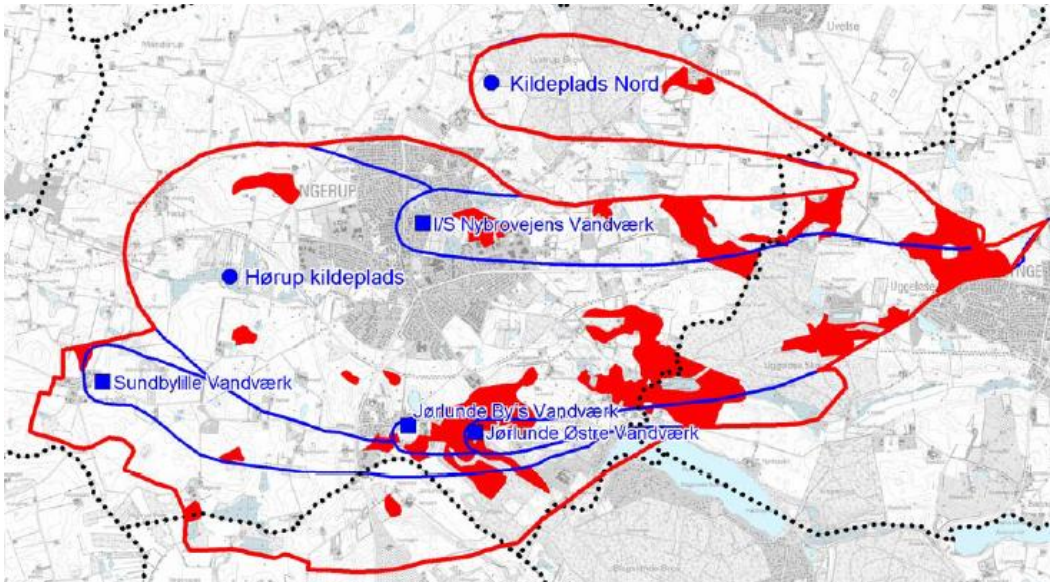
Eksempel – Slangerup

Frederiksborg Amt udarbejdede i 2006 indsatsplan for Slangerup Indsatsområde. Området er på ca. 30 km² og omfatter tre vandværker og én af HOFOR's store kildepladser. Indsatsplanen skulle beskytte en indvinding på ca. 2,8 mio. m³ vand om året - eller vand til 70.000 personer. 17 % af indsatsområdet er nitratfølsomt, vist med rødt i figuren nedenfor.

Figur 1 Sårbarhed i Slangerup indsatsområde. De røde områder har mindre end 5 meter ler og er sårbare.

De udpegede indsatsområder med hensyn til nitrat udgør 11 % og er vist på dette kort:

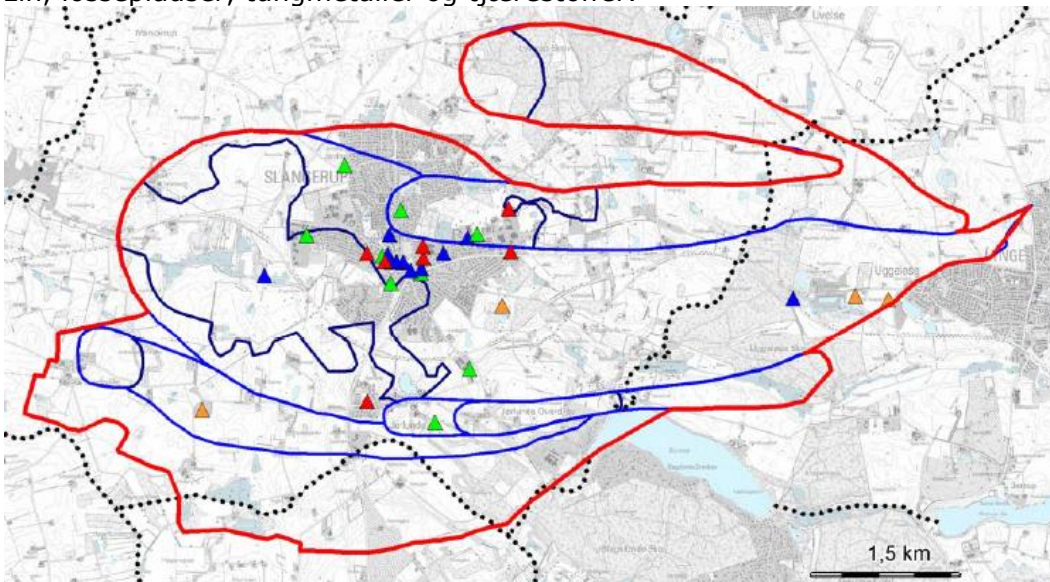

Figur 2 Indsatsområder med hensyn til nitrat i Slangstrup indsatsområde. Områderne er vist med rødt.

De nitratfølsomme områder og indsatsområder med hensyn til nitrat udgør altså små, fragmenterede dele af området.

Pesticidfølsomme områder er ikke kortlagt og udpeget. Ifølge Naturstyrelsen er metoderne til dette endnu ikke på plads. Pesticidfølsomme områder ligger normalt andre steder end de nitratfølsomme.

Kortlægningen havde identificeret en mængde forureningskilder og aktiviteter, der gav risiko for grundvandsforurening. I figuren nedenfor er forureninger med klorerede opløsningsmidler vist med rødt. Det er de værste for grundvandet. De øvrige viste forureninger er olie og benzin, lossepladser, tungmetaller og tjærestoffer.

Figur 3 Kortlagte jordforureninger (V2) i Slangstrup indsatsområde. De røde trekanter er forureninger med klorerede opløsningsmidler.

Indsatsplanen beskriver også virksomheder og andre aktiviteter, som giver risiko for forurening. Den omfatter tilsyn, overvågning og andre aktiviteter, som reducerer denne risiko. Mange af forureningerne og de aktiviteter, der giver risiko for grundvandsforurening, ligger uden for de nitratfølsomme indvindingsområder. Med den foreslåede lovændring vil kommunen ikke være forpligtet til at inddrage dem i indsatsplanen.

Vi risikerer dermed, at vandværket bekoster en indsats over for nitrat og anden forurening i de nitratfølsomme indvindingsområder, men grundvandet forurenes alligevel – på grund af en forureningskilde, der ligger i et område, der ikke er nitratfølsomt.

Lovændringen

Miljømålsloven:

§ 8 a. For hvert vanddistrikt

- 1) udpeges områder med særlige drikkevandsinteresser,
- 2) udpeges områder med drikkevandsinteresser,
- 3) kortlægges områder med særlige drikkevandsinteresser og indvindingsoplande til almene vandforsyninger uden for disse,
- 4) udpeges de delområder inden for de i nr. 3 nævnte områder, som er særlig følsomme over for en eller flere typer af forurening (følsomme indvindingsområder), med angivelse af, hvilken eller hvilke typer forurening de anses for følsomme over for, og der
- 5) udpeges områder på baggrund af en vurdering af arealanvendelsen, forureningstrusler og den naturlige beskyttelse af vandressourcerne, hvor en særlig indsats til beskyttelse af vandressourcerne er nødvendig til sikring af drikkevandsinteresserne (indsatsområder).

L72, vandforsyningsloven, ny § 11a:

§ 11 a. Miljøministeren fastsætter regler, hvorved der udpeges

- 1) områder med drikkevandsinteresser,
- 2) områder med særlige drikkevandsinteresser,
- 3) indvindingsoplande til almene vandforsyninger uden for områderne i nr. 2,
- 4) delområder inden for de områder, der er nævnt i nr. 2 og 3, som er særligt følsomme over for en eller flere typer af forurening (følsomme indvindingsområder) med angivelse af, hvilken eller hvilke typer af forurening de anses for følsomme over for, og
- 5) delområder **indenfor de følsomme indvindingsområder**, jf. nr. 4, på baggrund af en vurdering af arealanvendelsen, forureningstrusler og den naturlige beskyttelse af vandressourcerne, hvor en særlig indsats til beskyttelse af vandressourcerne er nødvendig til sikring af drikkevandsinteresserne (indsatsområder).

Efter den gældende bestemmelse udpeges indsatsområder inden for de områder, der kortlægges, jf. nr. 3), dvs. områder med særlige drikkevandsinteresser og indvindingsoplande uden for disse.

Efter lovforslaget udpeges indsatsområder inden for nr. 4), dvs. nitratfølsomme indvindingsområder.

KL, Gladsaxe Kommune, Egedal Kommune, Danmarks Naturfredningsforening, HOFOR og DANVA er ikke enige i, at der er tale om en sproglig præcisering. Tværtimod finder vi, at der er tale om en ændring.

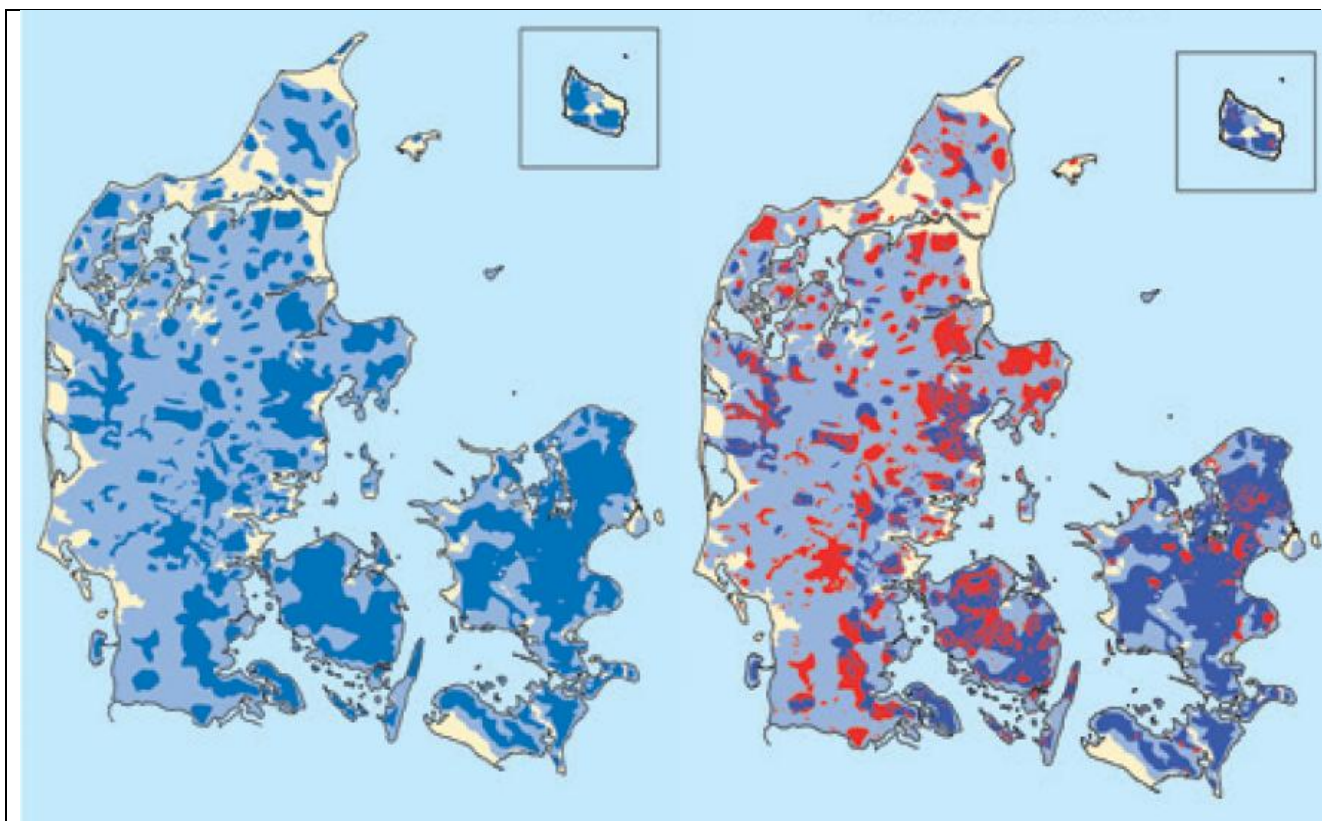
Områdeudpegninger

OSD - Områder med særlige drikkevandsinteresser er udpeget i 1997 ud fra følgende kriterier:

- 1) Områderne skal være sammenhængende og kunne afgrænses i forhold til hydrologiske grænser.
- 2) Områderne skal indeholde en tilstrækkelig ressource til at sikre den fremtidige vandforsyning.
- 3) Vandkvaliteten og grundvandets naturlige beskyttelse skal være så god som muligt.
- 4) Der skal være så få forureningskilder som muligt.
- 5) Områderne står i et rimeligt forhold til den eksisterende indvindingsstruktur.
- 6) Påvirkning af vandløb mm. skal være acceptabel.

NFI – nitratfølsomme indvindingsområder – er udpeget første gang i 2001 og revideres løbende, efterhånden som grundvandskortlægningen gennemføres. I disse områder er grundvandet følsomt over for nitrat.

Udpegningerne af områder med særlige drikkevandsinteresser og nitratfølsomme indvindingsområder er vist i figuren nedenfor.

Figur 4 Områder med særlige drikkevandsinteresser (OSD) vist med mørkeblå. Nitratfølsomme indvindingsområder (NFI) vist med rødt.